

האשה כשירה לה אף הן אינן כשרין לה.

ומדייקינן: הא עדות שאשה כשירה לה, כגון להעיד על אשה עגונה שמת בעלה, או להעיד על סוטה שהיא נטמאה, כדי שלא תשתה ממי המרים — אף הן כשרין לה!

אמר רב אשי: זאת אומרת, יש להוכיח ממשנתנו, כי גזלן דדבריהם [כגון משחק בקוביא ומפריחי יונים, מלוי בריבית וסוחר שביעית, שהוזכרו במשנה] — כשרין לעדות אשה.

ודוקא גזלן מדרבנן, אבל גזלן דאורייתא שחצוף עד כדי כך לגזול בפרהסיא, לא הכשירוהו חכמים לעדות אשה, אף על פי שהכשירו את האשה והעבד שהם פסולים מדאורייתא.

ד. וסוחר שביעית, העושים סחורה בפירות שביעית ועוברים על מה שנאמר [ויקרא כה] "והיתה שבת הארץ לכם לאכלה". ודרשו חז"ל, "לאכלה" ולא לסחורה. וכל אלו פסולים מדרבנן, (515) מפני שחכמים חשדום שכשם שהם רגילים לעבור על הדת למען בצע כסף, כך יעידו שקר למען ממון ושודר. (516)

ה. ועבדים כנענים פסולים מן התורה, מפני שדין העבד כדין האשה. ואשה פסולה לעדות [כמבואר בבבא קמא פח א]. (517)

זה הכלל: כל עדות שאין האשה כשירה לה — אף הן, הפסולים המוזכרים במשנתנו, אינן כשרין לה.

גמרא:

שינינו במשנה: זה הכלל: כל עדות שאין

כן עבר מחמת חימוד ממון. [וזה דעת ר' ירוחם ותוספות ועיטור. ע"ש].

והביא הגר"א שם סייעתא לדבריהם ממה שהמשנה [כאן ובסנהדרין כד ב] אינה מונה בכלל הפסולים דרבנן אלא פסולי חמס בלבד [שעוברים עבירות שיש בהם חימוד ממון] ולא עוברי שאר איסורי דרבנן.

517. עבדים נמנו במשנתנו אף על פי שהם פסולים מן התורה, משום שרבי שמעון [לעיל] מכשיר את הקרובים לעדות החדש. והייתי יכול לומר שכיוצא בזה אף עבדים כשרים, מפני שאין בהם חשש שקר, אלא שהם פסולים משום גזירת הכתוב. [תוספות רשב"א ריטב"א].

והמשנה לא פירשה שנשים פסולות לעדות החדש מפני שיש ללמוד זאת מהמשך המשנה: "זה הכלל: כל עדות שאין האשה כשירה לה אף הן אינן כשרין לה". רשב"א ריטב"א.

שם שזה המלמד יונים להביא יונים אחרות אל השוכך שלו. וכתבו תוספות שאין בזה גזל אלא מפני דרכי שלום.

515. כתבו תוספות, שמדובר כאן בסוחר שביעית בזמן הזה שהיא מדרבנן, או שמדובר אפילו בזמן הבית, בסחורה שאינה אסורה אלא מדרבנן.

[ובריטב"א כתב שאיסור סחורה הוא לאו הבא מכלל עשה ולכן אינם נפסלים על ידי זה. ועיין קצוה"ח נב א. ועיין תירוץ נוסף בריטב"א].

516. נחלקו הראשונים באדם שעבר איסורים דרבנן: מהרמב"ם [עדות י ג] נראה שפסול מדרבנן לעדות. וכן פסק בשלחן ערוך לד ג. אבל הרמ"א הביא שיש חולקים וסוברים שהעובר איסור דרבנן אינו נפסל לעדות אלא אם